

Briuselis, XXX
[...] (2021) XXX draft

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

**Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui
skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai**

1. ĮVADAS

1. Šiame komunikate pateikiamos bendriems Europos interesams svarbių projektų (toliau – BEISP) viešojo finansavimo vertinimo pagal valstybės pagalbos taisykles gairės.
2. BEISP indėlis į tvarų ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir pramonės bei ekonomikos konkurencingumą Europos Sąjungoje gali būti labai didelis, nes šie projektai daro teigiamą šalutinį poveikį vidaus rinkai ir visai visuomenei.
3. Įgyvendinant BEISP, sudaromos sąlygos visoje ES bendrai kaupti žinias, patirtį, finansinius išteklius ir suburti ekonominės veiklos vykdytojus, kad būtų išspręstos didelės rinkos nepakankamumo arba sisteminės problemos ir įveikti socialiniai sunkumai, kuriems kitų priemonių nėra. Šie projektai skirti viešojo ir privačiojo sektorių pajėgoms sutelkti, kad būtų galima imtis vykdyti didelio masto projektus, kurie būtų labai naudingi ES ir jos piliečiams.
4. BEISP gali paremti visas politikos sritis ir veiksmus, kuriais siekiama bendrų Europos, visų pirma Europos žaliajo kurso¹, skaitmeninės strategijos², naujos Europos pramonės strategijos³ ir priemonės „Next Generation EU“⁴, tikslų. BEISP taip pat gali prisidėti prie tvaraus atsigavimo po didelių ekonominių sukrėtimų, pavyzdžiui, kilusių dėl COVID-19 pandemijos, ir remti pastangas stiprinti ES socialinį ir ekonominį atsparumą.
5. Atsižvelgiant į Mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) strategiją⁵, svarbu, kad MVI galėtų dalyvauti BEISP ir gauti iš jų naudos. Atlikdama vertinimą Komisija atsižvelgs į aplinkybes, kuriomis esama mažesnės tikimybės, kad pagalba, apie kurią pranešta, nederamai iškraipys konkurenciją, pavyzdžiui, dėl pagalbos dydžio.
6. Įgyvendinant BEISP dažnai reikia, kad aktyviai dalyvautų valdžios institucijos, nes priešingu atveju tokie projektai rinkoje nebūtų finansuojami. Tiems atvejams, kai tokių projektų viešasis finansavimas yra valstybės pagalba, šiame komunikate nustatomos taisyklės, kurios taikomos siekiant užtikrinti, kad vidaus rinkoje būtų išsaugotos vienodos sąlygos.

¹ 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 *final*.

² 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninės ateities formavimas“, COM(2020) 67 *final*.

³ 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja Europos pramonės strategija“, COM(2020) 102 *final*.

⁴ 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“, COM(2020) 456 *final*.

⁵ 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVI strategija“, COM (2020) 103 *final*.

7. SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkte nustatyta, kad pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, gali būti laikoma suderinama su bendrąja rinka. Todėl šiame komunikate pateikiamos gairės dėl kriterijų, kuriuos Komisija taikys vertindama BEISP vykdymui skatinti skirtą valstybės pagalbą. Jame pirmiausia apibrėžiama taikymo sritis, tada pateikiamas sąrašas kriterijų, kuriuos Komisija taikys vertindama BEISP pobūdį ir svarbą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą. Komunikate taip pat paaiškinama, kaip Komisija vertins BEISP viešojo finansavimo suderinamumą su valstybės pagalbos taisyklėmis.
8. Šiame komunikate neatmetama galimybė, kad pagalba, kuria siekiama skatinti BEISP vykdymą, taip pat gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal kitas SESV nuostatas, visų pirma SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, ir jų įgyvendinimo taisykles. Tačiau tose nuostatose BEISP svarba, ypatumai ir savybės gali būti aprašyti neišsamiai. Tam gali reikėti atskirų tinkamumo, suderinamumo bei procedūrinių nuostatų ir jos nustatomos šiame komunikate.

2. TAIKYMO SRITIS

9. Komisija taikys šiame komunikate nurodytus principus visų ekonominės veiklos sektorių BEISP.
10. Šis komunikatas netaikomas:
 - a) priemonėms, kurios yra pagalba sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip nustatyta Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse⁶ arba bet kuriose vėlesnėse gairėse su pakeitimais, arba jas pakeičiančiose gairėse, išskyrus įmones, kurios nebuvo sunkumų patiriančios įmonės 2019 m. gruodžio 31 d., bet tokiomis tapo per laikotarpį nuo 2020 m. sausio 1 d. ir tokios yra tol, kol taikoma laikinoji sistema;
 - b) priemonėms, kurios yra pagalba įmonėms, kurioms išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti pagal ankstesnę Komisijos sprendimą, kuriuo pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka;
 - c) pagalbos priemonėms, kuriomis savaime arba jų sąlygomis, arba jų finansavimo būdu neišvengiamai pažeidžiama ES teisė⁷, visų pirma:
 - i. pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos suteikimas yra susietas su įpareigojimu pagalbos gavėjui turėti būstinę atitinkamoje valstybėje narėje arba būti iš esmės įsisteigusių toje valstybėje narėje,

⁶ Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 249, 2014 7 31, p. 1). Kaip paaiškinta tų gairių 23 punkte, kadangi kyla grėsmė tokių įmonių egzistavimui, sunkumų patiriančios įmonės negali būti laikomos tinkamomis kitiems viešosios politikos tikslams siekti, kol neužtikrinamas jų gyvybingumas.

⁷ Žr., pavyzdžiui, 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, 78 punktą ir 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Régie Networks / Rhone Alpes Bourgogne*, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, 94–116 punktus.

- ii. pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos suteikimas yra susietas su įpareigojimu pagalbos gavėjui naudoti šalyje pagamintas prekes arba teikiamas paslaugas,
- iii. pagalbos priemonėms, kuriomis ribojamos pagalbos gavėjo galimybės naudoti mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų rezultatus, gautus kitose valstybėse narėse.

3. TINKAMUMO KRITERIJAI

- 11. Siekdama nustatyti, ar projektas patenka į SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto taikymo sritį, Komisija taikys 3.1, 3.2 ir 3.3 skirsniuose nustatytus kriterijus.

3.1. Projekto apibrėžimas

- 12. Pagalbą turi būti siūloma skirti vienam projektui, kurio tikslai ir įgyvendinimo sąlygos, įskaitant jo dalyvius ir finansavimą, yra aiškiai apibrėžti⁸.
- 13. Komisija taip pat gali laikyti tinkamu integruotą projektą, t. y. grupę atskirų projektų, įtrauktų į bendrą struktūrą, veiksmų gaires arba programą, kuriais siekiama to paties tikslo ir kurie pagrįsti nuosekliu sisteminiu požiūriu. Atskiri integruoto projekto komponentai gali būti susiję su atskirais tiekimo grandinės lygmenimis, tačiau turi papildyti vieni kitus ir labai padidinti savo indėlio į Europos tikslo įgyvendinimą pridėtinę vertę⁹.

3.2. Bendras Europos interesas

3.2.1. Bendrieji suvestiniai kriterijai

- 14. Projektu turi būti konkrečiai, aiškiai ir pamatuojamai prisidedama prie vieno arba kelių ES tikslų ar strategijų ir jis turi turėti didelį poveikį tvariam augimui, padėti spręsti visuomenės uždavinius arba kurti vertę visoje ES.
- 15. Projekto indėlis siekiant ES tikslų turi būti didelis, pavyzdžiui, jis turi būti labai svarbus Europos žaliajam kursui¹⁰, skaitmeninei strategijai¹¹ ir Europos duomenų strategijai¹², Naujai Europos pramonės strategijai¹³, priemonei

⁸ Kai dviejų ar daugiau mokslinių tyrimų ir plėtros projektų negalima aiškiai atskirti vieno nuo kito, ypač tais atvejais, kai nėra tikėtina, kad technologiniu požiūriu juos galima sėkmingai įgyvendinti atskirai, jie turi būti laikomi vienu projektu.

⁹ Toliau vienas projektas ir integruotas projektas yra vadinami projektu.

¹⁰ 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 *final*.

¹¹ 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninės ateities formavimas“, COM(2020) 67 *final*.

¹² 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos duomenų strategija“, COM(2020) 66 *final*.

¹³ 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja Europos pramonės strategija“, COM(2020) 102 *final*.

„Next Generation EU“¹⁴, naujai Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvei¹⁵, naujam žiedinės ekonomikos veiksmų planui¹⁶ arba, be kitų tikslų, ES tikslui iki 2050 m. tapti pirmąja neutralaus poveikio klimatui ekonomika.

16. Projektu turėtų būti parodyta, kad jis skirtas tam, kad būtų pašalintos didelės rinkos nepakankamumo arba sisteminės problemos, dėl kurių projekto nebūtų galima įgyvendinti tuo pačiu būdu ir mastu, jeigu pagalbos nebūtų, arba įveikti socialiniai sunkumai, kurių antraip nebūtų įmanoma nugalėti arba pašalinti.
17. Išskyrus atvejus, kai mažesnis skaičius pagrįstas projekto pobūdžiu¹⁷, projektas turi būti vykdomas ne mažiau kaip keturiose valstybėse narėse ir būti naudingas ne tik finansuojančioms valstybėms narėms, bet ir didelei ES daliai. Projekto nauda turi būti apibrėžta aiškiai, konkrečiai ir pamatuojamai¹⁸.
18. Visoms valstybėms narėms turi būti suteikiama reali galimybė dalyvauti kuriamame projekte. Išskyrus atvejus, kai tai pagrindžiama projekto pobūdžiu, pranešančiosios valstybės narės privalo įrodyti, kad visos valstybės narės buvo informuotos apie galimą projekto kūrimą, be kita ko, pasinaudojant ryšiais, aljansais, susitikimais ar ryšių užmezgimo renginiais, ir joms buvo suteikta tinkama galimybė jame dalyvauti.
19. Projektas negali būti naudingas vien tik atitinkamoms įmonėms ar sektoriui; dėl aiškiai ir konkrečiai apibūdinto teigiamo šalutinio poveikio (pvz., dėl sisteminio poveikio keliuose vertės grandinės lygmenyse arba tiekėjų ar vartotojų rinkose arba dėl alternatyvių naudojimo kituose sektoriuose būdų arba paskatų rinktis kitas transporto rūšis) projektas turi būti svarbus ir taikomas platesniu mastu ES ekonomikai ar visuomenei.
20. Pagalbos gavėjas projektui turi skirti didelę bendro finansavimo dalį.

¹⁴ 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Proga Europai atsigaivinti ir paruošti dirvą naujai kartai“, COM(2020) 456 *final*.

¹⁵ 2020 m. rugsėjo 30 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė“, COM(2020) 628 *final*.

¹⁶ 2020 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“, COM(2020) 98 *final*.

¹⁷ Mažesnis valstybių narių skaičius gali būti pagrįstas, pavyzdžiui, jei projektas susijęs su tarpusavyje susijusiomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis ir TEN-T projektais, kurių svarba iš esmės yra tarpvalstybinė, nes jie yra fiziškai sujungti tarpvalstybiniais tinklais arba jie yra itin svarbūs siekiant pagerinti tarpvalstybinio eismo valdymą arba sąveikumą.

¹⁸ Vien to, kad projektą vykdo skirtingose šalyse veikiančios įmonės arba kad mokslinių tyrimų infrastruktūra vėliau naudojasi skirtingose valstybėse narėse įsteigtos įmonės, nepakanka tam, kad projektą būtų galima laikyti BEISP. Teismas pritarė Komisijos politikai projektą laikyti bendram Europos interesui svarbiu projektu pagal 107 straipsnio 3 dalies b punktą, jei jis yra tarpvalstybinės Europos programos, kurią bendrai remia kelių valstybių narių vyriausybės, dalis arba pradedamas vykdyti kelioms valstybėms narėms imantis suderintų veiksmų kovoje su bendra grėsme. 1988 m. kovo 8 d. Sprendimo *Exécutif régional wallon ir SA Glaverbel prieš Komisiją*, C-62/87 ir 72/87, ECLI:EU:C:1988:132, 22 punktas.

21. Vykdant projektą taip pat turi būti laikomasi reikšmingos žalos nedarymo principo ir užtikrinama, kad būtų laipsniškai nutraukiamos aplinkai kenksmingos subsidijos, – apie tai kalbama komunikate „Europos žaliasis kursas“¹⁹.

3.2.2. *Bendrieji teigiami rodikliai*

22. Be 3.2.1 skirsnyje minėtų suvestinių kriterijų, Komisija projektą vertins palankiau, jei:
- a) rengiant projektą dalyvaus Komisija arba bet kuris juridinis asmuo, kuriam Komisija perdavė savo įgaliojimus, pavyzdžiui, Europos investicijų bankas ir Europos investicijų fondas;
 - b) projekto atrankoje dalyvauja Komisija arba bet kuris juridinis asmuo, kuriam Komisija perdavė savo įgaliojimus, jeigu tas asmuo šiuo tikslu veikia kaip įgyvendinimo struktūra;
 - c) valdant projektą dalyvaus Komisija – arba bet kuris juridinis asmuo, kuriam Komisija perdavė savo įgaliojimus, – ir dalyvaujančios valstybės narės;
 - d) vykdant projektą bus bendradarbiaujama dideliu mastu: partnerių bus daug, dalyvaus skirtingų sektorių organizacijos arba įvairių dydžių įmonės, ir, visų pirma, bendradarbiaus didelės ir mažosios bei vidutinės įmonės skirtingose valstybėse narėse;
 - e) projektas bus bendrai finansuojamas iš ES fondo²⁰ vadovaujantis tiesioginio, netiesioginio arba pasidalijamojo valdymo principu;
 - f) projekte bus atsižvelgiama į Taksonomijos reglamentą²¹.

3.2.3. *Specialieji kriterijai*

23. Mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų (toliau – MTPI) projektai turi būti dideli novatoriški projektai arba kurti didelę su MTPI susijusią pridėtinę vertę, atsižvelgiant į atitinkamo sektoriaus naujausius technikos laimėjimus.
24. Projektai, kuriuose numatytas produktų ar paslaugų pirmasis pramoninis diegimas, turi būti sudaromos sąlygos kurti naują produktą ar paslaugą, kurie didžia dalimi būtų susiję su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, ir (arba) diegti iš esmės novatorišką gamybos procesą. Pirmuoju pramoniniu diegimu nėra laikomas reguliarus atnaujinimas be inovacijų esamuose įrenginiuose ir esamų produktų naujesnių versijų kūrimas.
25. Šiame komunikate pirmasis pramoninis diegimas reiškia bandomųjų įrenginių, parodomųjų įrenginių arba pirmosios tam tikros rūšies įrangos ir

¹⁹ 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 *final*.

²⁰ ES finansavimas, kurį centralizuotai valdo ES institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kuris nėra tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas valstybės narės, nėra valstybės pagalba. Valstybės pagalba gali būti sumuojama su finansavimu iš ES fondo, jei laikomasi 36 punkte nustatytos sąlygos.

²¹ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

įrenginių, kurie naudojami tolesniais etapais po bandomojo projekto, įskaitant testavimo etapą, tačiau nėra susiję nei su masine gamyba, nei su pardavimu, masto padidinimą²². Pirmojo pramoninio diegimo veikla gali būti finansuojama valstybės pagalbos lėšomis, jeigu pirmasis pramoninis diegimas yra paremtas MTPI veikla ir pats turi labai svarbų MTPI komponentą, kuris yra neatskiriamas ir būtinas elementas siekiant sėkmingai įgyvendinti projektą. Pirmąjį pramoninį diegimą nebūtinai turi atlikti tas pats subjektas, kuris vykdo MTPI veiklą, jeigu diegimą vykdomas subjektas įgyja teises naudoti ankstesnės MTPI veiklos rezultatus, o MTPI veikla ir pirmasis pramoninis diegimas yra įtraukti į projektą.

26. Aplinkos, energetikos, transporto, sveikatos arba skaitmeniniai projektai, jei jiems netaikomi 23 ir 24 punktai, turi būti labai svarbūs ES aplinkos, klimato, energetikos (taip pat ir energijos tiekimo saugumo), transporto, sveikatos ar skaitmeninei strategijoms arba jais turi būti reikšmingai prisidedama prie vidaus rinkos, įskaitant tuos konkrečius sektorius, tačiau jais neapsiribojant.

3.3. Projekto svarba

27. Kad projektą būtų galima laikyti BEISP, jis turi būti svarbus kiekybiniu arba kokybiniu požiūriu. Jis turėtų būti ypač didelės apimties arba masto ir (arba) susijęs su labai didele technologine arba finansine rizika.

4. SUDERINAMUMO KRITERIJAI

28. Vertindama pagalbos, kuria siekiama skatinti BEISP vykdymą, suderinamumą su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, Komisija atsižvelgs į kriterijus²³, nustatytus 4.1, 4.2 ir 4.3 skirsniuose.
29. Komisija atliks pusiausvyros tyrimą, kad įvertintų, ar numatomas teigiamas poveikis viršija galimą neigiamą poveikį.
30. Atsižvelgdama į projekto pobūdį, Komisija gali daryti prielaidą, kad atskiruose integruoto projekto komponentuose numatyta, kad yra didelių rinkos nepakankamumo arba sisteminių problemų, arba socialinių sunkumų, taip pat indėlis į bendrą Europos interesą, jeigu projektas atitinka 3 skirsnyje nurodytus tinkamumo kriterijus.

4.1. Pagalbos būtinumas ir proporcingumas

31. Pagalba neturi būti subsidijuojamos projekto išlaidos, kurias įmonė būtų patyrusi bet kuriuo atveju, ir negali būti atlyginama įprasta ekonominės veiklos verslo rizika. Projekto turėtų būti neįmanoma įvykdyti be pagalbos arba be pagalbos jis galėtų būti įvykdytas mažesne apimtimi ar mastu arba kitokiu būdu, dėl kurio būtų labai apribota jo numatoma nauda²⁴. Pagalba bus

²² Sąvoka „komercinė veikla“ neapima riboto netipinio pardavimo, susijusio su testavimo etapu, įskaitant imtį, grįžtamąjį ryšį arba pardavimą sertifikavimo tikslais.

²³ Teisingumo Teismo nuomone, Komisija gali savo nuožiūra įvertinti BEISP suderinamumą. 1988 m. kovo 8 d. Sprendimo *Exécutif régional wallon ir SA Glaverbel prieš Komisiją*, C-62/87 ir 72/87, ECLI:EU:C:1988:132, 21 punktas.

²⁴ Pagalbos paraiška turi būti pateikta prieš pradėdant darbus, t. y. arba prieš su investicija susijusių statybos darbų pradžią, arba prieš pirmąjį įmonės įsipareigojimą užsakyti įrangą ar kitą įsipareigojimą, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama (atsižvelgiant į tai, kuris įvykis pirmesnis). Žemės įsigijimas ir

laikoma proporcinga tik tuo atveju, jeigu to paties rezultato nebus galima pasiekti teikiant mažesnę pagalbą.

32. Valstybės narės turi pateikti Komisijai atitinkamą informaciją apie projektą, kuriam skiriama pagalba, taip pat išsamų priešingos padėties scenarijaus, pagal kurį nė viena valstybė narė neskiria gavėjui pagalbos, aprašymą. Priešingos padėties scenarijus gali būti alternatyvaus projekto nebuvimas arba alternatyvus projektas, apie kurį pagalbos gavėjas svarsto vidaus sprendimuose, ir gali būti susijęs su alternatyviu projektu, kuris yra visiškai arba iš dalies vykdomas ne ES. Siekiant įrodyti paramos gavėjo pateikto priešingos padėties scenarijaus patikimumą, pranešančioji valstybė narė raginama pateikti atitinkamus paramos gavėjo vidaus dokumentus, pavyzdžiui, valdybos pranešimus, analizes, ataskaitas ir tyrimus, kuriuose svarstomi tokie alternatyvūs projektai.
33. Jeigu alternatyvaus projekto nėra, Komisija patikrins, ar pagalbos suma neviršija minimalios sumos, būtinos, kad projektas, kuriam teikiama pagalba, būtų pakankamai pelningas, pavyzdžiui, ar sudarytos sąlygos pasiekti vidinę grąžos normą, atitinkančią konkretaus sektoriaus ar įmonės orientacinę normą arba minimalios grąžos normą. Šiuo tikslu taip pat galima naudoti įprastas grąžos, kurios pagalbos gavėjas reikalauja kituose tokios pat rūšies projektuose, normas, visos bendrovės kapitalo sąnaudas arba grąžą, kuri paprastai gaunama atitinkamame pramonės sektoriuje. Turi būti atsižvelgiama į visas numatomas susijusias išlaidas ir naudą per visą projekto vykdymo laikotarpį.
34. Didžiausias pagalbos dydis bus nustatytas pagal trūkstamą finansavimą, atsižvelgiant į tinkamas finansuoti išlaidas. Jei tai galima pagrįsti trūkstamo finansavimo analize, pagalbos intensyvumas galėtų padengti visas tinkamas finansuoti išlaidas. Finansavimo trūkumas – teigiamų ir neigiamų grynujų pinigų srautų skirtumas investicijos naudojimo laikotarpiu, diskontuotas iki dabartinės vertės pagal atitinkamą diskonto koeficientą, rodantį normą grąžos, kurią turi gauti pagalbos gavėjas, kad galėtų vykdyti projektą, visų pirma atsižvelgdamas į susijusią riziką. Tinkamos finansuoti išlaidos yra nurodytos priede²⁵.
35. Jeigu bus matyti, pavyzdžiui, iš įmonės vidaus dokumentų, kad pagalbos gavėjas turi aiškiai apsispręsti, ar vykdyti projektą, kuriam teikiama pagalba, ar alternatyvų projektą, kuriam pagalba neteikiama, Komisija palygins numatomas investicijų į projektą, kuriam teikiama pagalba, ir į priešingos padėties projektą grynąsias dabartines vertes, atsižvelgdama į skirtingų verslo scenarijų tikimybes.
36. Valstybės pagalba, skirta BEISP vykdymui skatinti, gali būti sumuojama su ES finansavimu arba kita valstybės pagalba, jei visa viešojo finansavimo, suteikto toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, suma neviršija palankiausios finansavimo normos, nustatytos taikytinuose ES teisės aktuose.

parengiamieji darbai, pvz., leidimų gavimas ir preliminarios galimybių studijos, darbų pradžia nelaikomi.

²⁵ Integruoto projekto atveju turi būti išsamiai nurodytos kiekvieno atskiro projekto tinkamos finansuoti išlaidos.

37. Siekdama užtikrinti, kad valstybės pagalba išliktų proporcinga ir neviršytų to, kas būtina, kaip papildomos apsaugos priemonės, Komisija gali paprašyti pranešančiosios valstybės narės įgyvendinti lėšų susigrąžinimo mechanizmą. Lėšų susigrąžinimo mechanizmas turėtų užtikrinti tolygų pelno pasidalijimą, kai projektas yra pelningesnis, nei prognozuota finansavimo trūkumo analizėje. Toks mechanizmas turėtų būti sukurtas taip, kad paramos gavėjai būtų skatinami kuo labiau didinti savo investicijų ir projektų rezultatus. Valstybėms narėms nedraudžiama įgyvendinti papildomų ar griežtesnių lėšų susigrąžinimo mechanizmų.
38. Atlikdama analizę, Komisija atsižvelgs į šiuos aspektus:
- a) numatomo pokyčio apibūdinimą: valstybė narė turi aiškiai apibūdinti elgesio pokytį, kurį, kaip tikimasi, nulems valstybės pagalba, t. y. ar bus pradedamas naujas projektas, ar didinama projekto apimtis, mastas arba įgyvendinimo sparta. Elgesio pokytį reikia nurodyti, lyginant numatomos veiklos, jei pagalba būtų teikiama, rezultatus ir lygį su veiklos, jei pagalba nebūtų teikiama, rezultatais ir lygiu. Šių dviejų scenarijų skirtumas parodo pagalbos priemonės poveikį ir jos skatinamąjį poveikį;
 - b) pelningumo lygį: jeigu privačiai įmonei nebūtų pakankamai pelninga imtis projekto, bet jis duotų didelės naudos visuomenei, pagalbos skatinamasis poveikis yra labiau tikėtinas.
39. Siekdama pašalinti tikruosius arba galimus tiesioginius arba netiesioginius tarptautinės prekybos iškraipymus, Komisija gali atsižvelgti į tai, kad konkurentai, esantys ne ES, tiesiogiai arba netiesiogiai gavo (per paskutinius trejus metus) arba gaus lygiavėrcio intensyvumo pagalbą panašioms projektams. Tačiau jeigu tarptautinės prekybos iškraipymų gali būti vėliau nei po trejų metų, atsižvelgiant į konkretų nurodyto sektoriaus pobūdį, minėtas orientacinis laikotarpis gali būti atitinkamai pratęstas. Jei įmanoma, atitinkama valstybė narė pateiks Komisijai pakankamai informacijos, kad ji galėtų įvertinti padėtį, visų pirma, tai, ar būtina atsižvelgti į trečiosios šalies konkurento konkurencinį pranašumą. Jeigu Komisija neturės skirtos arba pasiūlytos pagalbos įrodymų, savo sprendimą ji taip pat galės priimti remdamasi netiesioginiais įrodymais. Komisija taip pat gali imtis atitinkamų veiksmų, kad pašalintų konkurencijos iškraipymus, atsirandančius dėl ne ES gautų subsidijų.
40. Rinkdama įrodymus, Komisija gali naudotis tyrimo įgaliojimais²⁶.
41. Pagalbos priemonė turi būti pasirenkama atsižvelgiant į rinkos nepakankamumą arba kitas svarbias sistemines problemas, kurias šia priemone siekiama pašalinti. Pavyzdžiui, kai pagrindinė problema yra susijusi su galimybių gauti finansavimą stoka, valstybės narės paprastai turėtų teikti pagalbą likvidumo paramos, pvz., paskolos ar garantijos²⁷, pavidalu. Kai su

²⁶ Žr. 2013 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 734/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 204, 2013 7 31, p. 15), 1 straipsnio 3 dalį.

²⁷ Pagalbos teikimo garantijų forma trukmė turi būti ribota, o paskolų forma teikiamai pagalbai turi būti taikomi grąžinimo terminai.

įmone taip pat būtina iš dalies pasidalyti rizika, pagalbos priemone paprastai turėtų būti pasirenkamas grąžintinas avansas. Grąžintinos pagalbos priemonės paprastai bus laikomos teigiamu rodikliu.

42. Komisija palankiau vertins projektus, prie kurių finansavimo labai didelė dalimi prisidės patys pagalbos gavėjai arba didelę finansavimo dalį suteiks nepriklausomi privatūs investuotojai. Įnašas materialiuoju ir nematerialiuoju turtu, taip pat žeme turi būti vertinamas pagal rinkos kainą.
43. Pagalbos gavėjų atranka, vykdančią konkurencinę, skaidrią ir nediskriminacinę procedūrą, bus laikoma teigiamu rodikliu.

4.2. Netinkamo konkurencijos iškraipymo prevencija ir pusiausvyros tyrimas

44. Valstybė narė turėtų pateikti įrodymų, kad siūloma pagalbos priemonė yra tinkama politikos priemonė siekiant projekto tikslo. Pagalbos priemonė nebus laikoma tinkama, jei tą patį rezultatą bus galima pasiekti kitomis mažesnę iškraipomąjį poveikį turinčiomis politikos ar pagalbos priemonėmis.
45. Kad pagalba būtų suderinama, neigiamas pagalbos priemonės poveikis (konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai) turi būti ribotas ir mažesnis už teigiamą indėlį į bendro Europos svarbos tikslą poveikį.
46. Vertindama neigiamą pagalbos priemonės poveikį, Komisija analizėje kreips dėmesį į numatomą pagalbos poveikį įmonių konkurencijai atitinkamose produktų rinkose, įskaitant gamintojų grandies ir vartotojų grandies rinkas, ir į perteklinių pajėgumų riziką.
47. Komisija įvertins konkurencinių galimybių ribojimo ir dominavimo rinkoje pavojus, ypač tuo atveju, kai mokslinių tyrimų rezultatų nėra arba jie platinami ribotai. Projektai, susiję su infrastruktūros statyba²⁸, turi atitikti atviro ir nediskriminacinio naudojimosi infrastruktūra ir nediskriminacinės kainodaros bei tinklo eksploatavimo principus, įskaitant ES teisės aktuose nustatytus principus²⁹.
48. Komisija įvertins galimą neigiamą poveikį prekybai, taip pat valstybių narių tarpusavio varžymosi dėl subsidijų riziką, kuri visų pirma gali kilti dėl pasirinktos vietos.
49. Vertindama pagalbos galimą neigiamą poveikį prekybai, Komisija svarstys, ar pagalba priklauso nuo pagalbos gavėjo gamybinės veiklos ar bet kokios kitos veiklos perkėlimo iš kitos EEE esančios šalies į pagalbą teikiančios valstybės narės teritoriją. Tokia sąlyga būtų žalinga vidaus rinkai, nepriklausomai nuo to, kiek darbo vietų buvo prarasta pradinėje pagalbos gavėjo įmonėje EEE.

²⁸ Kad nekiltų abejonių, bandomosios linijos nelaikomos infrastruktūra.

²⁹ Jeigu projektas susijęs su energetikos infrastruktūra, jam taikomas tarifas ir prieigos reguliavimas bei atskyrimo reikalavimai, kai to reikalaujama pagal vidaus rinkos teisės aktus.

4.3. Skaidrumas

50. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad Komisijos skaidraus skyrimo modulyje arba išsamioje valstybės pagalbos svetainėje nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu būtų skelbiama ši informacija:
- a) visas sprendimo dėl individualios pagalbos skyrimo ir įgyvendinimo nuostatų tekstas arba nuoroda į jį;
 - b) pagalbą skiriančių institucijų pavadinimai;
 - c) kiekvieno pagalbos gavėjo pavadinimas ir tapatybė, išskyrus verslo paslaptis ir kitą konfidencialią informaciją tinkamai pagrįstais atvejais ir gavus Komisijos pritarimą pagal Komisijos komunikatą dėl profesinės paslapties valstybės pagalbos sprendimuose³⁰;
 - d) pagalbos priemonė³¹, pagalbos elementas ir, jeigu skiriasi, nominali pagalbos suma, išreikšta visa suma nacionaline valiuta, suteikta kiekvienam pagalbos gavėjui;
 - e) pagalbos skyrimo diena ir paskelbimo diena;
 - f) įmonės rūšis (mažoji arba vidutinė įmonė / didelė įmonė);
 - g) regionas, kuriame įsisteigęs pagalbos gavėjas (NUTS II ar žemesniu lygmeniu klasifikuojamas regionas);
 - h) pagrindinis ekonomikos sektorius, kuriame pagalbos gavėjas vykdo veiklą (NACE grupės lygmeniu);
 - i) pagalbos tikslas.
51. Reikalavimas skelbti informaciją taikomas, jei skirta individuali pagalba yra didesnė nei 500 000 EUR. Tokia informacija turi būti skelbiama po to, kai priimamas sprendimas skirti pagalbą; ji turi būti saugoma bent 10 metų ir turi būti prieinama plačiajai visuomenei be apribojimų³².

5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

5.1. Pareiga pranešti

52. Pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį valstybės narės turi iš anksto pranešti Komisijai apie visus ketinimus suteikti arba pakeisti valstybės pagalbą, įskaitant pagalbą BEISP.
53. Tame pačiame BEISP dalyvaujančios valstybės narės yra raginamos, kai įmanoma, pateikti Komisijai bendrą pranešimą, įskaitant bendrą tekstą, kuriame aprašomas BEISP ir įrodomas jo tinkamumas finansuoti.

³⁰ C(2003) 4582 (OL C 297, 2003 12 9, p. 6).

³¹ Dotacija / palūkanų normų subsidija; paskola / grąžintini avansai / kompensuojamoji dotacija; garantija; mokesstinė nauda arba atleidimas nuo mokesčių; rizikos finansavimas; kita (nurodykite). Jeigu pagalba teikiama taikant kelias pagalbos priemones, pagalbos suma turi būti nurodoma pagal kiekvieną priemonę.

³² Ši informacija turi būti paskelbiama per 6 mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos. Valstybės narės privalės užtikrinti, kad neteisėtos pagalbos atveju ši informacija būtų paskelbta *ex post* per 6 mėnesius nuo Komisijos sprendimo datos. Informacija turi būti teikiama tokiu formatu, kuriuo naudojantis galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti ir nesunkiai skelbti internete, pavyzdžiui, CSV arba XML formatu.

5.2. *Ex post* vertinimas ir ataskaitų teikimas

54. Vykdamas projektą turi būti reguliariai teikiamos ataskaitos. Prireikus Komisija gali paprašyti atlikti *ex post* vertinimą.

5.3. Taikymas

55. Šis komunikatas bus taikomas nuo 2022 m. sausio 1 d.
56. Komisija taikys šiame komunikate išdėstytus principus visiems pagalbos projektams, apie kuriuos pranešta ir dėl kurių ji turi priimti sprendimą po to, kai jie pradėdami taikyti, net jeigu apie projektus Komisijai buvo pranešta iki tos dienos.
57. Laikydamosi Pranešimo dėl taisyklių, taikomų vertinant neteisėtą valstybės pagalbą³³, nustatymo nuostatų, Komisija pagalbai, apie kurią nepranešta, taikys šį komunikatą, jeigu pagalba buvo suteikta jį pradėjus taikyti, o visais kitais atvejais – taisyklės, kurios galiojo tuo metu, kai pagalba buvo suteikta.

³³ Komisijos pranešimas dėl taisyklių, taikomų vertinant neteisėtą valstybės pagalbą, nustatymo (OL C 119, 2002 5 22, p. 22).

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, XXX
[...] (2021) XXX draft

ANNEX 1

PRIEDAS

prie

KOMISIJOS KOMUNIKATO

**Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui
skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai**

PRIEDAS
TINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

- a) Galimybių studijų, įskaitant parengiamąsias technines studijas, ir projektui įgyvendinti būtinų leidimų gavimo išlaidos.
- b) Išlaidos priemonėms ir įrangai (įskaitant įrenginius ir transporto priemones), kurios naudojamos projektui per jo vykdymo laikotarpį. Jei šios priemonės ir įranga nenaudojamos visą projekto vykdymo laikotarpį, tinkamomis finansuoti laikomos tik tos nusidėvėjimo išlaidos, kurios susidaro projekto vykdymo metu ir yra apskaičiuotos pagal gerąją apskaitos praktiką.
- c) Išlaidos pastatams, infrastruktūrai ir žemei, kurie naudojami projektui per jo vykdymo laikotarpį, įsigyti (statyti). Kai šios išlaidos nustatomos atsižvelgiant į komercinę perdavimo vertę arba į faktines kapitalo sąnaudas, priešingai nusidėvėjimo išlaidoms, žemės, pastatų arba infrastruktūros likutinė vertė turėtų būti išskaičiuojama iš trūkstamo finansavimo *ex ante* arba *ex post*.
- d) Išlaidos kitoms medžiagoms, atsargoms ir panašioms produktams, kurie būtini įgyvendinant projektą.
- e) Patentų ir kito nematerialiojo turto gavimo, patvirtinimo ir apsaugos išlaidos. Išlaidos pagal sutartis vykdomiems moksliniams tyrimams, žinioms ir patentams, perkamiems arba įsigijamiems pagal licenciją iš išorės šaltinių įprastomis rinkos sąlygomis, taip pat konsultavimo ir lygiaverčių paslaugų, naudojamų vien projektui, išlaidos.
- f) Personalo ir administracinės išlaidos (įskaitant pridėtines išlaidas), tiesiogiai patirtos vykdant MTPI veiklą, įskaitant MTPI veiklą, susijusią su pirmuoju pramoniniu diegimu, arba infrastruktūros projekto atveju infrastruktūros statybos išlaidos.
- g) Kai pagalba skiriama pirmojo pramoninio diegimo projektui – kapitalo ir veiklos išlaidos (kurios naudojamos projektui per jo vykdymo laikotarpį), jeigu pramoninis diegimas yra paremtas MTPI veikla ir pats turi labai svarbų MTPI komponentą, kuris yra neatskiriamas ir būtinas elementas siekiant sėkmingai įgyvendinti projektą. Veiklos išlaidos turi būti susijusios su tokiu projekto komponentu.
- h) Kitos išlaidos gali būti patvirtintos, jeigu jos pagrįstos ir kai jos neatskiriamai susijusios su projekto įgyvendinimu, išskyrus veiklos sąnaudas, kurioms netaikomas g punktas.